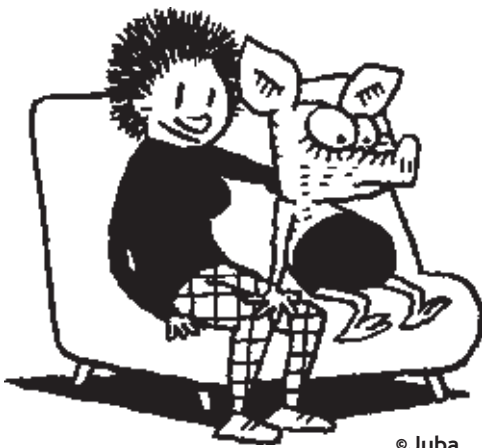

PIBin Reijo Rouvinen

Suomalaiset ovat uskollisia suosikkisarjoilleen

©Juba

Viivi ja Wagner on PIBin suosituin sarja.

Vesa Kataisto

PIB Copenhagen perustettiin "vahingossa" vuonna 1899. Seppänä ja meijerin pitäjänä onneaan kokeillut Hjalmar Carlsen päätyi paino-alalle isänsä Vilhelm Carlsenin ohjastamana. Jo isoisa Emil Carlsen oli toiminut kiertelevänä kirjainpainajana ennen siirtymistään Aalborg Stiftstidenden päätoimittajaksi. Vilhelm puolestaan perusti Vendsyssel Tidenden. Se jäi historiaan ensimmäisenä tanskalaisena sanomalehtenä joka julkaisi valokuvan. Tämä tekniikan ihmetodistus nähtiin 1897. Aiemmin lehdissä oli ollut mahdollista käyttää vain piirroskuvitusta.

Kuvanpainotekniikan mullistuminen innosti Hjalmar Carlsenia keksimään ohuiden painolaattojen massamonistusmenetelmän.

Hän ryhtyi myymään näitä kuvalaattoja maakunta- ym. pienemmille sanomalehdille. Innostus oli suuri, kun käytännössä kaikille lehdille avautui mahdollisuus käyttää valokuvakuvitusta. Tästä syntyi Presse Illustrations Bureau.

Firma laajeni ja kehittyi, vuonna 1915 PIB oli jo niin vankalla perustalla, että Carlsen päätti kokeilla amerikkalaisen ilmiön, sarjakuvastripin lanseeraamista Pohjoismaihin. Ensimmäinen sarja oli Bud Fisherin Matti Mainio ja Jussi Juonio.

Nykyisin PIB Copenhagen levittää mm. United Median sarjakuvia. Valikoimaan kuuluvat esimerkiksi Tenavat, Karvinen, Dilbert ja Rasmus Nalle. Kotimaisista sarjakuvista PIBillä on levityksessä Viivi & Wagner (Suomessa) sekä Naisen kanssa.

Stephan Pasticin Helmiä Sioille on PIBin uusimpia sarjoja.

Suomen toimisto on Turussa

- Työsuhde PIBin kanssa alkoi vuonna 1988, jolloin olin mukana Kustannus Oy Atomiumssa. Tiedustelimme erään albumin julkaisu-oikeuksia, jolloin tuli ilmi, että PIB etsii edustajaa Suomen markkinoille. Aloitin saman tien, ja nyt olen päätoiminen PIBin Suomen ja Baltian maiden edustaja. Atomium loppui kun sen perustajat lähtivät muihin töihin, se oli ollut semmoinen opiskelijoiden projekti. Itse olen opiskellut tekniikkaa ja toiminut asiakaspalvelu-insinöörinä, mutta sarjakuvat veivät menessään, Rouvinen kertoo.

Hän on ollut mukana herättelemässä Turun Sarjakuvakerhoa henkiin sekä koostanut sarjakuvanäyttelyitä. Kiinnostavana yksityiskohtana mainittakoon, että Uuden Kuvalehden kääntäjän 50-luvulla käyttämät alkuperäiset Tintti-albumit löytyvät nykyisin Rouvisen kirjahyllystä.

Viivin ja Wagnerin suosio on tuottanut jonkin verran sekalaisia kyselyjä myös Rouviselle. Hän kuitenkin toteaa, että pitämällä mahdollisimman vähän ääntä itsestään säästyy erikoisimmilta yhteydenotoilta.

Vaihtuvuus on vähäistä

- Suomalaisissa lehdissä vaihtuu vuosittain ehkä yksi sarja, aina ei sitäkään. Ihmiset ovat uskollisia suosikkisarjoilleen. Sanaton Ferd'nand (Aapeli), jonka Henning Dahl-Mikkelsen loi vuonna 1937 ilmesty yhä, vaikka suurin osa pantomiimisarjoista on kadonnut. Se oli aikanaan ensimmäisiä alallaan, pääsi Tanskasta kansainväliseen leveykseen United Featuresille. Sitä ei tarvitse kääntää, ja se toimii melkein missä päin maailmaa tahansa. Ferd'nand edustaa länsimaista, mutta toisaalta globaalia huumoria, juttuihin on helppo samaistua.

- Maailman suosituimmille strippisarjoille, Tenaville ja Karviselle, on yhteistä se, että ne tulivat markkinoille edustaen tuoretta näkökulmaa. Vaikka niiden aihepiirit sinänsä olivat jo vanhoja, ne esittivät sanomansa uudella tavalla. Ne on tehty

huolellisesti ja tasalaatuisesti, notkahduksia ei esiinny, Rouvinen perustelee.

Rouvisen mukaan sama pätee myös Viivi & Wagneriin. Sanomalehtisarjat ovat muuttuneet selvästi sitten Tenavien ja Karvisen alkuaikojen, sekä ulkonäön että sisällön puolesta. Julkaisukoon pienentämisen vuoksi sarjat piirretään nyt selkeällä viivalla ja muutenkin yksinkertaisemmin. Sisältöön puolestaan on tullut enemmän särmää.

- Sarjakuvat seuraavat yleistä mediaviidakon muutosta. Televisiosarjojen komiikkatyylillä on siirtynyt strippisarjoihin. Huumori on entistä suoremppaa ja terävämpää, yhteiskuntaa komentoivaa.

- PIBille tarjotaan vuosittain ehkä noin 100 uutta sarjaa levitettäväksi. Minulle tarjouksia tulee kymmenkunta. Jos huomaan uuden, kiinnostavan kotimaisen sarjan, otan mieluummin itse yhteyttä sen tekijään. Syndikaattileivitys ei välttämättä ole paras vaihtoehto, uusille strippisarjoille on muitakin foorumeita. Esimerkiksi Ilta-Sanomien Kuukauden kotimainen -palsta, jota Juhani Tolvanen hoitaa erittäin hyvin.

Yksin kaikkia vastaan

- Uusi sarjakuva on haastaja, joka kilpailee *kaikkien* muiden sarjakuvien kanssa. Se ei ole helppo tilanne. Kotimaisuus voi olla etu, mikäli pystyy luomaan uuden näkökulman arkeen sekä omaa tarpeeksi rutiinia päivittäisen sarjakuvan tekoon. Laajat tiedot sarjakuvasta ovat myös eduksi. Kannattaa seurata muiden tekijöiden neuvoja. Esimerkiksi Charles Schulz ja Scott Adams ovat kirjoittaneet opastuksia siitä, miten päivittäinen strippi syntyy.

Strippisarjan tekijältä vaaditaan sitoutumista ja itsekuria, paljon ideoita sekä kykyä tuottaa niitä lisää. Mieluiten vielä hauskoja ideoita, Rouvinen naurahtaa.

Kun lehdelle tarjotaan sarjaa "Söpö Nalle-perhe", täytyy toimituksen olla varma siitä, ettei sarjan tyyli muutu jossakin vaiheessa splätteriksi. Tai päinvastoin. Sarjan suosion kan-

nalta on hyväksi, jos se vetoaa mahdollisimman moniin. Esimerkiksi Monty on selvästi tietyn kohde-ryhmän sarja, mutta jenkkeissä kyseinen ryhmä on tarpeeksi suuri pitämään Montyn hengissä. Suomesta ei löydy tarpeeksi isoja marginaaliryhmiä. Sarjan kannattavuuden merkitys riippuu sen tekijän tarpeista, tekeekö hän sarjakuvaa päätyökseen vai muiden töiden ohella. Scott Adamskin teki Dilbertiä pitkään sivuhommanaan. Kannattavuus-

raja on noin 10 lehteä, kotimainen sarja ei välttämättä tarvitse niinkään montaa.

- Sanomalehtiin on viimeisten kymmenen vuoden aikana tullut töihin paljon sarjakuviin asiaankuuluvalla vakavuudella suhtautuvaa toimittajakuntaa. Niinpä lehtien sarjakuvat saavat entistä enemmän huomiota, niiden merkitys lehdelle ymmärretään. Tuskin yksikään kustantaja pitää sarjakuvia lehtensä "pakollisena pahana".

- Sarjakuvilla on lukijoihinsa vahva vaikutus, ne ovat hyvän huomenen toivouksia, vanhoja tuttuja. Suomessa lukutaitoisten määrä on korkea, ja suurin osa haluaa lukea uutisensa sanomalehdistä. Myös sarjakuvat ovat lehtien luetuinta aineistoa, eli en usko että niillä tulee menemään huonosti tulevaisuudessa. Uudet mediat eivät ole muuttaneet tilannetta mitenkään ratkaisevasti, luetaanhan kirjojakin edelleen, Rouvinen päättää.

Wilhelm, Hjalmar ja Emil Carlsenin työstä syntyi PIB.